

Số: 72/KH-MNBM

Kiến Hưng, ngày 23 tháng 03 năm 2026

KẾ HOẠCH

Thực hiện truyền thông học đường về phòng, chống bệnh Đại trong trường học trong trường MN Bình Minh

Căn cứ Công văn số 1909/SYT-NVY của Sở y tế ngày 09/3/2026 về việc tăng cường công tác phòng, chống bệnh Đại trên người .

Để chủ động phòng chống bệnh Đại, các bệnh lây truyền từ động vật sang người, Trường Mầm non Bình Minh xây dựng kế hoạch thực hiện truyền thông học đường về phòng, chống bệnh Đại trong trường học cụ thể như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

- Nâng cao được nhận thức về tác hại của bệnh Đại và kỹ năng phòng, chống bệnh đại của cán bộ, giáo viên, nhân viên và học sinh trong nhà trường.
- Chủ động phòng ngừa bệnh Đại, các bệnh lây truyền từ động vật sang người.
- 100% các đồng chí CBGVNV nhà trường tổ chức truyền thông học đường về phòng, chống bệnh Đại và các bệnh lây truyền từ động vật sang người.

II. ĐỐI TƯỢNG TRUYỀN THÔNG

Cán bộ, giáo viên, nhân viên và học sinh trong nhà trường.

III. HÌNH THỨC TRUYỀN THÔNG

- Phát thanh học đường;
- Thông báo ở góc tuyên truyền, giáo dục sức khỏe;
- Tuyên truyền trên website, fanpage của Trường;
- Tư vấn cá nhân...

IV. NỘI DUNG TRUYỀN THÔNG 2 (Theo Quyết định số 1622/QĐ-BYT ngày 08/5/2014 của Bộ trưởng Bộ Y tế về hướng dẫn giám sát phòng chống bệnh đại)

1. Đặc điểm chung của bệnh

Bệnh đại là bệnh viêm não tủy cấp tính do vi rút, lây truyền từ động vật sang người chủ yếu qua vết cắn của động vật mắc bệnh. Bệnh thường lưu hành ở các nước thuộc khu vực châu Á và châu Phi. Tại Việt Nam, bệnh đại lưu hành ở nhiều địa phương với nguồn truyền bệnh chính là chó. Bệnh thường tăng cao vào mùa nắng nóng từ tháng 5 đến tháng 8 hàng năm. Các biểu hiện lâm sàng của bệnh đại trên người là sợ nước, sợ

gió, co giật, liệt và dẫn đến tử vong. Khi đã lên cơn dại, tỷ lệ tử vong gần như 100% (đối với cả người và động vật). Tuy vậy, bệnh dại trên người có thể phòng và điều trị dự phòng bằng vắc xin và huyết thanh kháng dại. Tiêm vắc xin dại cho cả người và động vật (chủ yếu là chó) là biện pháp hiệu quả để phòng, chống bệnh dại.

2. Tác nhân gây bệnh

Tác nhân gây ra bệnh dại thuộc họ Rhabdoviridae. Vi rút dại có sức đề kháng yếu, dễ bị bất hoạt bởi nhiệt độ; dễ bị phá hủy bởi các chất hòa tan lipid (xà phòng, ether, chloroform, acetone); rất nhạy cảm với tia cực tím và bị bất hoạt nhanh chóng trong dung dịch cồn, cồn i ốt. Chẩn đoán bệnh dại trên người chủ yếu dựa vào các triệu chứng lâm sàng đặc trưng của bệnh và tiền sử phơi nhiễm với vi rút dại. Tuy nhiên, trên thực tế do tính nguy hiểm của bệnh dại, nên khi bị động vật nghi dại cắn, người bệnh phải được giám sát và điều trị dự phòng khẩn cấp mà không chờ chẩn đoán xác định bệnh dại ở động vật bằng xét nghiệm.

3. Đường lây truyền bệnh dại

Bệnh lây truyền chủ yếu qua vết cắn hoặc vết cào, liếm của động vật bị dại lên trên da bị tổn thương. Ngoài ra vi rút dại còn có thể lây truyền từ người sang người qua cây ghép mô, phủ tạng và vết cắn hoặc tiếp xúc với chất tiết của bệnh nhân bị dại.

4. Thời gian ủ bệnh dại trên người

Thời gian ủ bệnh của bệnh dại ở người thông thường là từ 1 - 3 tháng sau phơi nhiễm, hiếm khi có trường hợp thời gian ủ bệnh ngắn dưới 9 ngày hoặc dài tới một vài năm. Thời gian ủ bệnh phụ thuộc vào tình trạng nặng nhẹ của vết 3 cắn, vị trí của vết cắn có liên quan đến nơi có nhiều dây thần kinh, khoảng cách từ vết cắn đến não, số lượng vi rút xâm nhập. Vết cắn càng nặng và gần thần kinh trung ương thì thời gian ủ bệnh càng ngắn.

5. Các biểu hiện của bệnh Dại ở vật nuôi

- Chó nghi dại thường có các biểu hiện lâm sàng chia thành 2 thể là thể điên cuồng và thể dại câm (bại liệt) đôi khi chó có cả 2 thể lâm sàng xen kẽ nhau, thời gian đầu có biểu hiện điên cuồng, bị kích động rồi sau đó chuyển sang dạng bị ức chế và bại liệt.

+ Thể điên cuồng chỉ chiếm khoảng 1/4 các trường hợp: các phản xạ vận động bị kích thích mạnh, cắn sủa người lạ dữ dội, quá vồ vập khi chủ gọi, chỉ cần có tiếng động nhẹ cũng nhảy lên sủa từng hồi dài, dữ tợn, điên cuồng (2-3 ngày sau khi phát bệnh). Con vật bỏ nhà ra đi và thường không trở về; trên đường đi, gặp vật gì lạ nó cũng cắn gặm, ăn bừa bãi, tấn công chó khác, kể cả người. Chó chết do liệt cơ hô hấp và do kiệt sức vì không ăn uống được.

+ Thể đại câm: Con vật có thể bị bại ở một phần cơ thể, nửa thân hoặc 2 chân sau, thường là liệt cơ hàm, nước dãi chảy lòng thòng, con vật không cắn, sủa được, chỉ gầm gừ trong họng.

- Thời kỳ lây truyền ở chó nhà là từ 3-7 ngày (tối đa là 10 ngày) trước khi chó có triệu chứng đại và trong suốt thời kỳ phát bệnh. Đối với chó con triệu chứng đại thường không điển hình nhưng tất cả các con chó bị mắc bệnh đại đều chết trong vòng 10 ngày kể từ khi chó có triệu chứng đại đầu tiên.

- Mèo ít bị mắc đại hơn chó. Bệnh đại ở mèo cũng tiến triển như ở chó; mèo hay núp mình vào chỗ vắng hoặc hay kêu, bồn chồn như khi động dục, cắn khi có người chạm vào.

6. Tính cảm nhiễm

Các loài động vật có vú đều có cảm nhiễm với vi rút đại ở mức độ khác nhau. Tính cảm nhiễm cao nhất ở chó, mèo, cáo, chồn, dơi tiếp đến là trâu, bò, lợn, khi, gấu, chuột... Người cũng có cảm nhiễm cao đối với vi rút đại và sẽ có kháng thể chủ động chống lại vi rút đại nếu được tiêm vắc xin đại.

7. Xử lý khi bị chó nghi đại cắn.

- Xối rửa kỹ tất cả các vết cắn/cào trong 15 phút với nước và xà phòng, hoặc nước sạch, sau đó sát khuẩn bằng cồn 45°-70° hoặc cồn i ốt để làm giảm thiểu lượng vi rút đại tại vết cắn. Có thể sử dụng các chất khử trùng thông 4 thường như rượu, cồn, xà phòng các loại, dầu gội, dầu tắm để rửa vết thương ngay sau khi bị cắn.

- Nhanh chóng chuyển ngay tới cơ sở y tế gần nhất để được tư vấn điều trị dự phòng bệnh đại.

- Không được giết hại, bán động vật nghi ngờ bị mắc bệnh đại. Theo dõi để có biện pháp xử trí kịp thời.

8. Những điều không nên làm khi bị cắn bởi con vật nghi ngờ bị mắc bệnh đại.

- Không làm dập nát thêm vết thương hoặc làm tổn thương rộng hơn, tránh khâu kín ngay vết thương.

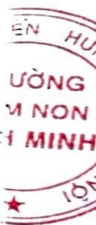
- Không sử dụng bất cứ chất gì bôi lên vết thương;

- Không sử dụng thuốc nam hay bất cứ phương pháp truyền miệng nào;

- Không giết con vật nghi ngờ bị mắc bệnh đại hoặc làm mất nó.

9. Các biện pháp phòng ngừa bệnh đại.

- Tuyên truyền về mức độ nguy hiểm của bệnh đại để nâng cao hiểu biết của cán bộ, giáo viên, nhân viên, học sinh và cha mẹ học sinh;

- Tiêm phòng dại cho vật nuôi định kỳ, không tạo thói quen cắn người đối với vật nuôi;

- Không thả rong súc vật nuôi, đeo rọ mõm cho vật nuôi khi dắt chúng ra đường;

- Không nghe theo các bài thuốc truyền miệng khi bị con vật cắn mà cần đưa ngay đến các cơ sở y tế;

- Đối với người bị con vật nghi ngờ bị mắc bệnh dại cắn, cào, liếm hoặc đã tiếp xúc với con vật bị mắc bệnh, cần đến ngay cơ sở y tế gần nhất để được khám, tư vấn điều trị dự phòng bệnh dại càng sớm càng tốt.

- Tiêm vắc xin dự phòng bệnh dại cho những người có nguy cơ cao phơi nhiễm với vi rút dại như cán bộ thú y, nhân viên phòng thí nghiệm làm việc với vi rút dại, người làm nghề giết mổ chó, người dân và những người đi du lịch đến các khu vực lưu hành bệnh dại.

- Đối với con vật bị mắc bệnh dại hoặc nghi ngờ mắc bệnh dại:

+ Gia đình cần phối hợp với cơ quan thú y, chính quyền địa phương xử lý;

+ Thực hiện tiêu hủy động vật bị mắc bệnh hoặc chết vì bệnh dại, vệ sinh, 5 khử trùng tiêu độc vùng ổ dịch. Tất cả động vật trong vùng dịch phải được nhốt, cách ly, theo dõi những con vật nghi mắc bệnh, nhiễm bệnh dại. Không được vận chuyển đưa chó mèo ra, vào vùng có dịch;

+ Những người trực tiếp làm vệ sinh, khử trùng tiêu độc phải thực hiện đầy đủ biện pháp phòng hộ theo hướng dẫn của cơ quan thú y.

V. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Đối với nhà trường

- Căn cứ vào kế hoạch của Sở y tế Hà Nội xây dựng kế hoạch thực hiện truyền thông học đường về phòng, chống bệnh Dại trong nhà trường;

- Phối kết hợp tốt với Trạm y tế địa phương triển khai, thực hiện các hoạt động phòng, chống bệnh lây truyền từ động vật sang người như: tăng cường tuyên truyền các tài liệu cách phòng, chống bệnh Dại, bệnh Cúm gia cầm và các bệnh lây truyền từ động vật sang người khác của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và Bộ Y tế đề cán bộ, giáo viên, nhân viên, học sinh có thể tiếp cận.

2. Đối với CBGVNV

- Căn cứ vào kế hoạch của nhà trường xây dựng kế hoạch thực hiện truyền thông học đường về phòng, chống bệnh Dại trong nhà trường tới PHHS được biết và thực hiện;

- Làm tốt công tác phối kết hợp với PHHS triển khai, thực hiện các hoạt động phòng, chống bệnh lây truyền từ động vật sang người như: tăng cường tuyên truyền các tài liệu cách phòng, chống bệnh Đại, bệnh Cúm gia cầm và các bệnh lây truyền từ động vật sang người khác của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và Bộ Y tế để phụ huynh và học sinh được biết và phòng tránh kịp thời..

Trên đây là Kế hoạch thực hiện truyền thông học đường về phòng, chống bệnh Đại trong trường học, trường Mầm non Bình Minh yêu cầu các đồng chí CBGVNV nghiêm túc triển khai, thực hiện./.

Nơi nhận:

- Trường MNBM (để t/h);
- Đ/c HT (để b/c)
- Lưu VP./.

**T/M NHÀ TRƯỞNG
P. HIỆU TRƯỞNG**

Nguyễn Thị Hạnh

